

GREENPEACE

Sporočilo za javnost *** 23. 4. 2012 *** za objavo takoj

Dolenjska ne črpa vseh razpoložljivih sredstev za trajnostno energijo

Novo mesto, 23. april 2012 - V Novem mestu je v soorganizaciji društva Focus, Greenpeace in Slovenskega E-foruma potekala razprava Trajnostna energija na Dolenjskem. Regija pravkar pripravlja nove razvojne programe in energetika mora igrati vidno vlogo v le-teh, še posebej zato ker učinkovita raba (URE) in obnovljivi viri energije (OVE) omogočajo razvoj, ki temelji na lokalno razpoložljivih danostih, znanju in kadrih. Dolenjska ima bogate potenciale za OVE, od lesa, do sonca in vode, na tem področju pa ima tudi številne primere dobrih praks in zanimive razvojne ideje. Dolenjska bi za izkoriščanje teh potencialov lahko bolj učinkovito črpala sredstva Eko sklada, ki so na voljo za ukrepe trajnostne energije, predvsem v večstanovanjskih stavbah.

Čeprav v dosedanjem razvojnem načrtu energetika ni bila pripoznana kot razvojna panoga na Dolenjskem, bodo vse večja podnebna ozaveščenost, pomanjkanje fosilnih virov ter potenciali za zaposlovanje in gospodarski razvoj botrovali temu, da bo ta panoga vključena v nov razvojni program. Tudi direktorica Razvojnega Centra Novo mesto, mag. Mojca Špec Potočar, je poudarila, da bo energetika v razvojnih programih regije v bodoče igrala vidno vlogo. Izpostavila je še, da je Nacionalni energetski program pomemben dokument, pri katerem je potrebno dobro premisliti, katere naravne danosti ter razvojne in zaposlovalne potenciale lahko Dolenjski prinese trajnostna energija.

Dejan Savić iz Greenpeace Slovenija je v središče postavil izziv, kako evropske cilje za URE in OVE prevesti v ukrepe na regionalnem in lokalnem nivoju. Veliki energetski projekti v Sloveniji odvzamejo prostor za razpravo, kakšne so razvojne priložnosti na regionalnih ravneh. Energetski scenarij, ki stavi na večjo učinkovitost in rabo OVE, je, po mnenju Savića, primernejši za slovenske regije, saj prinaša delovna mesta in razvoj podjetij na regionalni ravni, le-ta pa lahko razvijajo tehnologije in izdelke za evropski trg.

Rupert Gole, župan občine Šentrupert, je predstavil nabor načrtovanih in realiziranih projektov, s katerimi občina izvaja korake za uresničevanje svoje razvojne vizije do 2025. Ker želijo postati energetska samooskrbna lokalna skupnost, so naredili prve korake, kot so izgradnja lesenega vrtca, ki se ogreva na lesne sekance ali polnilnica za električna vozila, v pripravi pa je oskrba zaporov na Dobu z energijo iz lesa. Projekt obsega moderen lesno predelovalni center, kjer bi lesni odpad lahko potem služil kot energent za kogeneracijo, načrtovanih pa je 900 delovnih mest.

Mitja Brudar iz Elektra Ljubljana je predstavil distribucijske in prenosne kapacitete v regiji, pri tem pa opozoril na težave, kot so pomanjkanje daljnovodov in omejenost obstoječih kapacitet. Izpostavil je, da je

bil delež OVE še pred petimi leti zanemarljivo majhen, danes pa že s 17 MW inštaliranih kapacitet predstavlja okvirno 15 % delež. Razvoj sončnih elektrarn v regiji je skokovit (trenutno več kot 12 MWe kapacitet), vendar pa to predstavlja vse večje izzive za omrežje, ki potrebuje prilagoditev. Brudar je poudaril, da prehod na OVE v regiji ne bo mogoč brez prehoda na t.i. pametno omrežje, na katerem pa že delajo.

Goran Makar iz Šolskega centra Novo mesto je opozoril, da Nacionalni energetski program nima dobro opredeljenih potreb po kadrih za URE in OVE. V Šolskem centru Novo mesto je interes za tehnične poklice vse večji, obenem pa raste tudi delež vsebin, ki v okviru različnih tehničnih strok pokrivajo področji URE in OVE. V okviru praktičnega izobraževanja center pogosto sodeluje s podjetji iz regije ter tako prenaša znanja v prakso. Praktične ukrepe za URE in OVE pa izvajajo tudi v samem Šolskem centru Novo mesto, kjer so naredili energetski pregled, izolirali podstrešje, izboljšali regulacijo ogrevanja, zamenjali okna in postavili dve fotovoltaični elektrarni.

Dušan Knafelc, energetski svetovalec za Novo mesto, je povedal, da dva svetovalca, ki pokrivata Dolenjsko regijo, že pet let opravljata svetovanje brez pisarne. Letno po energetskem svetovanju povprašuje okoli 80 gospodinjestev, zato je za delo nujno potreben prostor, ki pa ga mora zagotoviti občina. Vprašanja ljudi so različna, vendar so naravnana predvsem ekonomsko. K povpraševanju po energetskem svetovanju pripomorejo razpisi in subvencijske sheme. Ker le-te ljudi zanimajo, se oglasijo pri svetovalcih.

Različne spodbude, ki so na voljo v Eko skladu, je predstavila Tadeja Kovačič. Razložila je, da Eko sklad ponuja ugodna posojila za različne okoljske naložbe, tako za občane, kot za podjetnike, kjer je obrestna mera nekoliko nižja od komercialnih obrestnih mer. Eko sklad ponuja tudi nepovratne finančne spodbude za občane za URE in OVE, tako za eno- in dvostanovanjske stavbe, kot tudi za večstanovanjske stavbe. Pri slednjih je za socialno šibka gospodinjstva na voljo sofinanciranje tudi do 100 % naložbe. Razen tega ponuja Eko sklad še subvencije za občane in podjetja za električna vozila, za ponudnike javnega potniškega prometa pa tudi za vozila na stisnjen bioplín. Obstajajo tudi subvencije za občine, in sicer za nizkoenergetsko ali pasivno prenavo vrtcev in šol. V Eko skladu ocenjujejo, da je bilo na ukrepih, ki so jih financirali v 2011, zaposlenih več kot 1000 delavcev, brez delovnih mest v proizvodnji materialov in izdelkov. Kovačičeva je izpostavila še to, da je Jugovzhodna Slovenija relativno nizek porabnik subvencij, predvsem na področju večstanovanjskih stavb. Zato kaže možnost subvencioniranja ukrepov v regiji bolje izkoristiti.

KONTAKT:

Lidija Živčič, Focus, društvo za sonaraven razvoj, lidija@focus.si, 0590 71 326